

KIVONATOS TÁJÉKOZTATÓ

A NEHÉZIPARI MŰSZAKI EGYETEM DOKTORI SZABÁLYZATA ALAPJÁN

*A Nehézipari Műszaki Egyetem Tanácsának
40/1984. számú határozatából*

A Nehézipari Műszaki Egyetem Tanácsa a művelődési miniszter 20/83. XI. 3./MM számú rendelete 18. §-ában foglaltak alapján az egyetemi doktorátus megszerzésének feltételeit és módját az alábbiakban szabályozza.

III. Az egyetemi doktorátus megszerzése

4. §

- (1) A Nehézipari Műszaki Egyetemen egyetemi tudományos fokozatként egyetemi doktorátus szerezhető. Az egyetemi doktorátus az adott tudományterületen az egyetemi végzettség megszerzéséhez szükséges tanulmányokat meghaladó magasabb tárgyismeretről, az elméleti és gyakorlati kérdések alapvető összefüggéseinek ismeretéről, s a tudományos kutatás módszereinek alkalmazásában való jártasságról tanúskodik.
- (2) Az egyetemi doktorátus megszerzésének feltétele:
  - a) egyetemi végzettség,
  - b) doktori szigorlat sikeres letétele,
  - c) egy idegen nyelv középfokú ismerete,
  - d) a tudományos munka módszereinek alkalmazásával készített, önálló kutatáson alapuló értekezés, vagy jelentős alkotás (találmány) benyújtása,
  - e) az értekezés bíráló bizottság előtti megvédése.
- (3) Az egyetemi doktorátust szerzett személy családi neve mellett az egyetemi doktorátusra utaló dr. univ. rövidítést jogosult használni.

5. §

- (1) Az egyetemi doktorátust szerzett személyeket az Egyetem Tanácsa ünnepélyes eljárás keretében doktorrá avatja.
- (2) A magyar állampolgárságú, doktorrá avatott személyek doktorrá avatásuk alkalmából esküt tesznek a Magyar Népköztársaság alkotmányára.
- (3) A kitüntetéses doktori cím feltételeinek megfeleltek a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsától kérhetik a kitüntetéses doktorrá (Promotio sub auspiciis Rei Publicae Popularis) avatásukat.

- (4) Az egyetem az egyetemi doktorátus adományozásával egyidejűleg javaslatot tehet a Tudományos Minősítő Bizottságnak az egyetemi doktori értekezésnek kandidátusi értekezésésként való elfogadására. Az előterjesztésre a Kari Doktori Bizottság tehet javaslatot – részletes indoklással – az Egyetemi Doktori Tanács felé.

IV. Az Egyetemi Doktori Tanács

6. §

- (1) Az Egyetemi Tanács az egyetemi doktorátussal kapcsolatos egyetemi feladatok ellátása érdekében Egyetemi Doktori Tanácsot hoz létre. A tanács 9 tagú, elnöke az egyetem mindenkor tudományos rektorhelyettese. A megbízás 3 évre szól.
- (2) Az Egyetemi Doktori Tanács tagjait az Egyetem Tanácsa, a rektor javaslata alapján, az egyetemmel munkaviszonyban álló, a tudomány kandidátusai, a tudomány doktorai, ill. a Magyar Tudományos Akadémia tagjai közül 3 éves időtartamra jelöli ki, úgy, hogy a Tanács tagjai között az egyetem valamennyi egyetemi kara képviseltesse magát.

Az Egyetemi Doktori Tanács tagjai lehetnek címzetes egyetemi docensek és tanárok is.

7. §

- (1) *Az Egyetemi Doktori Tanács feladatai:*

- a) állást foglal az egyetemi doktorátussal kapcsolatos elvi ügyekben,
- b) a Kari Doktori Bizottság előterjesztése alapján dönt az egyetemi doktorátus adományozásáról,
- c) külföldi állampolgár kérelme alapján engedélyezi az egyetemi doktorátus idegen nyelven való megszerzését,
- d) műszaki főiskolai végzettséggel, ill. üzemmérnöki diplomával rendelkező pályázók esetén, legalább öt év szakmai gyakorlat és legalább három év kutatói vagy egyéb tudományos tevékenység bizonyítása mellett, kimagasló szakmai és tudományos eredmények igazolása esetén, egyéni elbírálás alapján javaslatot tesz az Egyetemi Tanácsnak az egyetemi végzettség nélküli doktori eljárás engedélyezésére,
- e) eldönti a doktori értekezés helyett jelentős szellemi alkotásnak minősülő találmány, illetve szabadalom leírásának és dokumentációjának elfogadását,
- f) különösen indokolt esetben – egyedi elbírálás alapján – felmentést ad a középfokú nyelvtudás követelménye alól, illetőleg alapfokú nyelvvizsgát ír elő,
- g) a jogszabályban megállapított előfeltételek fennállása esetén javaslatot tesz az Egyetemi Tanácsnak a doktor univ. cím adományozására a külföldi egyetemen szerzett tudományos fokozat alapján,
- h) kimagasló eredményt felmutató doktori értekezés eredményes megvédése esetén az egyetemi doktorátus adományozásával egyidejűleg javaslatot tehet a Tudományos Minősítő Bizottságnak az egyetemi doktori értekezés kandidátusi értekezésésként való elfogadására,

- i) ha bizonyítást nyert, hogy az elfogadott egyetemi doktori értekezést más készítette, vagy az más személy munkájának illetéktelen felhasználásával készült, javaslatot tesz az Egyetemi Tanácsnak az egyetemi doktorátus visszavonására.
- (2) Az Egyetemi Doktori Tanács indokolt esetben felülbírálja, vagy jóváhagyja a Kari Bizottságok határozatát.
  - (3) Bármely észrevétel, panasz esetén a fellebbezést az Egyetemi Doktori Tanácshoz kell benyújtani.

V. Kari Doktori Bizottságok

9. §

- (1) Az Egyetem egyetemi karain Kari Doktori Bizottságokat kell létrehozni. A Kari Doktori Bizottságok létszáma 7 vagy 9 fő, elnöke a dékán, vagy – illetékes – helyettese.
- (2) A Kari Doktori Bizottságok tagjait – a dékán javaslatára – a karok tanácsai választják a kar oktatói, illetve kutatói közül a jelen szabályzat 6. § (2) bekezdésében meghatározott követelményekre figyelemmel, 3 éves időtartamra.

10. §

- (1) *A Kari Doktori Bizottságok feladatai:*

- a) határoz a doktori eljárás engedélyezése tekintetében,
- b) megállapítja a doktori szigorlat vizsgatárgyait,
- c) kijelöli a doktori vizsgabizottság (szigorlati bizottság) elnökét és tagjait,
- d) kijelöli a doktori szigorlatok időpontját,
- e) kijelöli a doktori értekezés előzetes bírálóját,
- f) kijelöli a doktori értekezés bíráló bizottsága elnökét és tagjait,
- g) kitzúzi a doktori értekezés védésének időpontját,
- h) javaslatot tesz jelentős szellemi alkotásnak minősülő találmány vagy szabadalom, öt évnél nem régebben megjelent könyv, valamint doktori értekezést helyettesítő alkotás elfogadása tekintetében,
- i) állást foglal az egyetemen kívüli kutatóhelyen tanulmányokat folytató tudományos ösztöndíjas értekezésének egyetemi doktori értekezésésként való elfogadása kérdésében,
- j) gondoskodik a doktori szigorlat és az értekezés védésének lebonyolításáról,
a munkahely képviselőjét a védésre meghívja,
- k) gondoskodik a doktori értekezés formai követelményeinek a meghatározásáról és betartásáról,
- l) a karon tartott egyes doktori szigorlatok engedélyezéséről, valamint azok menetéről folyószámmal ellátott szigorlati jegyzőkönyvet vezet, amelyet a Tudományos és Nemzetközi Osztálynak is megküld,
- m) javaslatot tesz az Egyetemi Doktori Tanácsnak a doktori fokozat odaítélésére, a 4. § (2) bekezdésében megjelölt feltételek megvizsgálása után.

Doktori eljárás

12. §

- (1) A doktori eljárás megindítása iránti kérelmet annak a karnak a dékánjához kell benyújtani, amelyikhez a választott tudományszakot művelő tanszék, vagy tanszékek tartoznak.
- (2) A kérelemben meg kell jelölni az értekezés témáját, továbbá az értekezés elkészítéséhez szakmai irányítást nyújtó tanszéket, és csatolni kell hozzá
  - a) az egyetemi képesítést igazoló oklevelet (külföldön szerzett oklevél esetében az oklevél hiteles magyar nyelvű fordítását, magyar állampolgár kérelméhez az oklevél honosítását igazoló okiratot is),
  - b) az egyetemi (főiskolai) leckeönyvet,
  - c) amennyiben a jelölt magyar állampolgár, munkahelye vezetőjének és az illetékes pártszervezetnek a javaslatát, valamint véleményét,
  - d) erkölcsi bizonyítványt, ha a kérelmező magyar állampolgár,
  - e) önéletrajzot és a szakmai munkásság leírását.
- (3) Mentésül a doktori értekezés benyújtása és a szigorlat letétele alól az a magyar állampolgár, aki akadémiai tudományos fokozattal (a tudományok doktora vagy kandidátusa) rendelkezik, továbbá az a külföldi, aki tudományos fokozatot Magyarországon szerzett, illetőleg az, akinek külföldön szerzett tudományos fokozatát Magyarországon honosították. Az ilyen esetben a kérelemhez csatolni kell
  - a) a tudományos fokozatot tanúsító oklevelet (külföldön szerzett tudományos fokozat esetén az oklevél honosítását igazoló okiratot is),
  - b) a tudományos fokozat eléréseért benyújtott értekezés téziseit,
  - c) ha a kérelmező magyar állampolgár, a munkahely vezetőjének és az illetékes pártszervezetnek a javaslatát, valamint véleményét,
  - d) önéletrajzot,
  - e) nyilatkozatot arról, hogy a doktorátusért más egyetemhez nem folyamodott.
- (4) A doktori szigorlat során vizsgát kell tenni
  - a) a doktori értekezés témaköréhez tartozó alaptárgyból és szaktárgyból,
  - b) a marxizmus-leninizmusnak a szakterület ideológiai megalapozásához szükséges valamely tárgykörből.
- (5) A doktori szigorlat főtárgya annak a tudományszaknak jelentős része, amelynek tárgyköréből a doktori értekezés készül. Az egyetemenek a főtárgy szerint illetékes tanszéke köteles gondoskodni a jelölt szakmai irányításáról az értekezés elkészítése tekintetében. A doktori szigorlat követelményei megegyeznek a kandidátusi vizsga követelményeivel.
- (6) A szigorlat melléktárgya a főtárgyat kiegészítő, valamely más, az egyetemen művelt tudományszak meghatározott része.
- (7) Mentésül a doktori szigorlat főtárgyi vagy szakmai melléktárgyi szigorlata alól az, aki a Tudományos Minősítő Bizottság által előírt kandidátusi szakmai vizsgakötelezettségének eleget tett, és azok tárgya megfelel a doktori szigorlati tárgyaknak. A kandidátusi szakmai vizsga alól mentesülnek azok, akikre a 38/1883. (XI. 3.) Mt. sz. rendelet 5. szakaszában leírtak vonatkoznak.

- (8) Mentesül a marxizmus-leninizmus szigorlat alól az, akire a jogszabály rendelkezései jelenleg a 38/1983. (XI. 3.) Mt. sz. rendelet 5. szakasz (1) bekezdésben leírtak vonatkoznak. A mentesítés alapjául szolgáló igazolásokat csatolni kell a kérelemhez.
- (9) Kérelemre mentesíthető a külföldi állampolgár a marxizmus-leninizmus tárgykörből leteendő vizsga alól.

14. §

- (1) A benyújtott kérelem elbírálása a Kari Doktori Bizottság feladata. A Kari Doktori Bizottság, amennyiben a kérelemnek helyt ad, úgy a szabályzat 10. § (1) bekezdése szerint meghatározott jogkörében az eljárás megindítása iránt intézkedik.
- (2) Abban az esetben, ha a kérelem hiányos, akkor a Kari Doktori Bizottság a kérelmezőt felhívja arra, hogy 15 napon belül pótolja a hiányokat. A hiányok határidőn belüli pótlása esetén a Bizottság az eljárás megindításáról gondoskodik, ellenkező esetben a kérelmet visszautasítja.
- (3) A Kari Doktori Bizottság döntését a kérelmezővel az ülést követő 8 napon belül írásban közli. A Bizottság döntése ellen a kérelmező 15 napon belül panasszal fordulhat az Egyetemi Doktori Tanácshoz. Az Egyetemi Doktori Tanács a panasz tárgyában következő ülésén határoz. A határozathozatal során a Tanács köteles vizsgálat tárgyává tenni, hogy a kérelmező rendelkezik-e a jogszabályban és jelen szabályzatban megállapított előfeltételekkel és a vizsgálatnak ki kell terjednie arra is, hogy a kérelmező a korábbi időszakban más egyetemeken, de az általa megjelölt témakörben terjesztett-e elő doktori eljárás indítása iránti kérelmet.

15. §

- (1) A doktori szigorlatot a doktori vizsgabizottság (szigorlati bizottság) előtt kell letenni. A szigorlat nyilvános.
- (2) A szigorlati vizsgabizottság elnökét és 4 tagját tudományos fokozattal rendelkező oktatók, kutatók és külső szakemberek közül jelöli ki a Kari Doktori Bizottság, de olyan tárgyak tekintetében, amelyek oktatása az egyetem más karain folyik, illetőleg az ország más egyetemlein, jogosult a társkarok Kari Doktori Bizottságának, illetőleg a társegyetemek Egyetemi Doktori Tanácsának előzetes egyetértése alapján e karok, illetve egyetemek tudományos fokozattal rendelkező oktatóit megbízni a vizsgabizottságban való részvételre.
- (3) Nem lehet a szigorlati bizottság elnöke vagy tagja a jelölt közeli hozzátartozója (házastársa, egyeneságbeli rokona vagy testvére), valamint a jelölt fő-, illetve részfoglalkozású munkahelyén a jelölttel azonos szervezeti egységben (tanszék kutatócsoport, osztály) fő-, ill. részfoglalkozásban az eljárás időszakában dolgozó személyek.
- (4) A szigorlat egységes vizsgát képez. Az egyes szigorlati tárgyakból a vizsgázatók külön-külön kérdeznek, de a bizottság minden tagja jogosult arra, hogy a szigorlat bármely tárgyát illetően kérdéseket tegyen fel.

- (5) A szigorlat befejezése után a vizsgabizottság zárt ülésen dönt a szigorlat elfogadása és minősítése tekintetében.
- (6) A sikeres doktori szigorlatnak három minősítési foka van: „summa cum aude” „cum laude” és „rite”. A sikertelen szigorlat minősítése „nem felet meg”. „Summa cum laude” minősítést az a vizsgázó érdemel, aki mindhárom vizsgatárgyból kimagasló ismeretekről tesz tanúságot, míg „cum laude” minősítést az szerezhethet, aki a szigorlati főtárgyból ér el kimagasló eredményt, ugyanakkor két másik vizsgája is a közepesnél magasabb szintű.
- (7) A doktori vizsgabizottság határozatát szótöbbséggel hozza, szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

16. §

- (1) Ha a szigorlat a melléktárgyból vagy a marxizmus-leninizmus tárgyköréből sikertelen, akkor a jelölt e tárgyból legkorábban 6 hónap múlva, a Kari Doktori Bizottság által meghatározott időpontban javító szigorlatot tehet.
- (2) Ha a főtárgyból, vagy a két másik tárgyból eredménytelen a szigorlat, akkor a teljes szigorlatot meg kell ismételni, legkorábban egy esztendő elteltével, a Kari Doktori Bizottság által meghatározott időpontban.
- (3) A szigorlat másodszor nem ismételhető.
- (4) A szigorlat ismétlése esetén a doktori eljárási díjat újjól meg kell fizetni.

17. §

- (1) A doktori szigorlat letétele és a középfokú nyelvtudás igazolása esetén nyújthatja be a jelölt doktori értekezését a Kari Doktori Bizottsághoz.
- (2) Az értekezés benyújtásának határideje a jelölt kérelmének elfogadását követő három év. E határidő elteltével a doktori eljárás engedélyezését újból kérni kell.
- (3) A doktori értekezést – vagy ezt helyettesítő szellemi alkotás dokumentációját – három példányban kell benyújtani.

18. §

- (1) A Kari Doktori Bizottság a doktori értekezés előzetes elbírálására két kandidátus, vagy ennél magasabb tudományos fokozattal rendelkező bírálót jelöl ki.

Az előzetes bírálók személyét illetően is alkalmazni kell a jelen szabályzat 15. § (3) bekezdésében megjelölt összeférhetlenségi szabályokat.

- (2) A bírálók a Kari Doktori Bizottság által jóváhagyott megbízásuktól számított 3 hónap alatt, külön-külön írásbeli véleményt tartoznak előterjeszteni az értekezés tartalmáról, kiemelve annak értékeit és fogyatékoságait, különös tekintettel annak önálló jellegére. Amennyiben a bíráló az értekezést kandidátusi értekezésésként is elfogadható műnek tartja, erre a körülményre – indokoltan – külön is köteles kitérni.

- (3) Az előzetes bírálatok benyújtása után a Kari Doktori Bizottság dönt az értekezés megvédését illetően. Abban az esetben, ha az előzetes bírálók egységesen megvédésére alkalmatlannak minősítik az értekezést — vagy az ezt helyettesítő szellemi alkotás dokumentációját — akkor a jelöltet új értekezés benyújtására hívja fel. Az új értekezés benyújtásának határidejét a Bizottság határozata közlését követő 2 éven belül jogosult megállapítani.

Ha csak az egyik bíráló minősíti az értekezést védeésre alkalmatlannak, akkor a Bizottság mindkét bíráló meghallgatása alapján szavazással dönt abban a kérdésben, hogy a jelöltet új értekezés benyújtására hívja fel, illetőleg engedélyezi az értekezés megvédését. A Bizottság határozatát szótöbbséggel hozza, szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

- (4) A Kari Doktori Bizottság, miután döntött arról, hogy engedélyezi az értekezés megvédését, határoz az elnökből, három tagból és a két bírálóból álló bíráló bizottság személyi összetételéről. A bíráló bizottságban sem vehet részt olyan személy, akinek részvétele a szabályzat 15. § (3) bekezdése szerint összeférhetetlen.

19. §

- (1) Az értekezés megvédésére a bíráló bizottság nyilvános ülésén kerül sor. Az ülésen a bírálók ismertetik részletes véleményüket, és a bizottság tagjai jogosultak a jelölt értekezésével kapcsolatos kérdések feltételére. A jelölt jogosult értekezése főbb tételeinek összefoglalására és köteles a feltett kérdésekre, valamint a bírálói észrevételekre választ adni.
- (2) A bíráló bizottság a jelölt védeése után zárt ülésen tesz javaslatot a Kari Doktori Bizottságnak a doktori szigorlat és a védeés alapján az egyetemi doktorátus odaítéléséről. A bírálóbizottság javaslatát szótöbbséggel alakítja ki, szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.
- (3) Az Egyetemi Doktori Tanács a Kari Doktori Bizottság véleménye alapján határoz a doktori fokozat elnyerése tekintetében. Abban az esetben, ha a Kari Doktori Bizottság a tudományos fokozat odaítélése ellen foglalt állást, az Egyetemi Doktori Tanács — a Kari Doktori Bizottság elnökének meghallgatása után — engedélyt adhat arra, hogy a jelölt a határozat kézhezvételétől számított egy éven belül — újabb eljárási díj megfizetése ellenében — átdolgozott értekezés alapján újabb kísérletet tehesen értekezésének megvédésére. Amennyiben az ismételt védeésre nem adott az Egyetemi Doktori Tanács engedélyt, akkor a jelölt a sikertelen védéstől számított 3 év elteltével jogosult újabb doktori eljárás megindításának kérelmezésére.
- (4) A doktori fokozat odaítélése esetén az egyetem doktori oklevelet állít ki. Az oklevelet magyar nyelven kell kiállítani, és fel kell benne tüntetni azokat a szaktudományokat (bányászati, gépészeti, kohászati, műszaki alaptudományi), amelyek alapján az egyetemi doktorátus odaítélése történt. Az oklevelet a rektor és az illetékes kar dékánja írja alá (az oklevél szövegét az I. sz. melléklet tartalmazza).

A rektori hivatal a kiadott oklevelekről oklevélkönyvet vezet és a tanév végén felterjeszti a doktori oklevelet nyert személyek névjegyzékét a művelődési miniszterhez.

Vegyes rendelkezések

- (1) A szabályzat a művelődési miniszter jóváhagyásával lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépés után benyújtott kérelmekre kell alkalmazni.
- (2) Az 1984. szeptember 1-e előtt engedélyezett, az egyetemi doktori cím megszerzésére irányuló eljárásra a korábban hatályos szabályzat érvényes.
- (3) A szabályzat hatályba lépésével egyidejűleg, ill. az akkor folyamatban levő doktori eljárások tekintetében azok lezárásával, az egyetemnek a Művelődési Minisztérium által 109.392/1970. XX. szám alatt jóváhagyott doktori szabályzata hatályát veszti.

Dr. Czibere Tibor sk.
az Egyetemi Tanács elnöke

Ezt a szabályzatot a művelődési miniszter 30190/84. XI. sz. alatt jóváhagyta és rendelkezéseit 1984. szeptember 1-től kezdődően kell alkalmazni.

